

EUROPA-
KOMMISSIONEN

Bruxelles, den 8.1.2014
COM(2013) 938 final

RAPPORT FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET

Statusrapport om anvendelse af direktiv 2006/32/EF om energieffektivitet i slutanvendelserne og om energitjenester og om anvendelse af direktiv 2004/8/EF om fremme af kraftvarmeproduktion på grundlag af en efterspørgsel efter nyttevarme på det indre energimarked

{SWD(2013) 541 final}

RAPPORT FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET

Statusrapport om anvendelse af direktiv 2006/32/EF om energieffektivitet i slutanvendelserne og om energitjenester og om anvendelse af direktiv 2004/8/EF om fremme af kraftvarmeproduktion på grundlag af en efterspørgsel efter nyttevarme på det indre energimarked

INDLEDNING

Direktiv 2006/32/EF¹ om energieffektivitet i slutanvendelserne og om energitjenester (energitjenestedirektivet eller ESD) har til formål at gøre slutanvendelsen af energi mere økonomisk og effektiv ved at indføre vejledende mål, incitamenter og de nødvendige institutionelle, finansielle og juridiske rammer for at fjerne markedshindringer og mangler, som hindrer effektiv slutanvendelse af energi. Det har også til formål at skabe betingelserne for at udvikle og fremme et marked for energitjenester og for levering af energibesparende programmer og andre foranstaltninger til forbedring af energieffektiviteten i slutanvendelserne.

Energитjenestedirektivet finder anvendelse på distribution og detailsalg af energi og levering af foranstaltninger til forbedring af energieffektiviteten i slutanvendelserne med undtagelse af aktiviteter under EU's emissionshandelsordning (ETS) og, i et vist omfang, de væbnede styrker. Det er rettet mod detailsalg, levering og distribution af omfattende netbaserede energiformer såsom el og naturgas samt andre energiformer såsom fjernvarme, fyringsolie, kul og brunkul, energiprodukter fra skov- og landbrug samt transportbrændstoffer.

Medlemsstaterne skulle i henhold til artikel 14, stk. 2, i energitjenestedirektivet udarbejde en anden energieffektivitetshandlingsplan og forelægge den for Kommissionen senest den 30. juni 2011².

På grundlag af energieffektivitetshandlingsplanerne skulle Kommissionen i henhold til artikel 14, stk. 5, i energitjenestedirektivet vurdere, i hvilket omfang medlemsstaterne havde gjort fremskridt med hensyn til opfyldelsen af deres nationale vejledende energisparemål.

I denne rapport sammenfattes således Kommissionens vurdering og rapportering om andet sæt energieffektivitetshandlingsplaner i overensstemmelse med Kommissionens forpligtelse i henhold til artikel 14, stk. 5, i energitjenestedirektivet. Rapporten kommer senere end planlagt, da ikke alle medlemsstater havde indsendt deres energieffektivitetshandlingsplaner i overensstemmelse med den frist, der var fastsat i energitjenestedirektivet.

Højeffektiv kraftvarmeproduktion har et stort potentiale med hensyn til at opnå energibesparelser i EU, idet den varme, der produceres i forbindelse med elproduktion, ikke går til spilde, men også bliver anvendt. Dette potentiale er endnu ikke udnyttet fuldt ud. Direktiv 2004/8/EF³ om fremme af kraftvarmeproduktion på grundlag af en efterspørgsel efter nyttevarme på det indre energimarked (CHP-direktivet eller kraftvarmedirektivet) har til formål at fremme etablering og

¹ EUT L 114 af 27.4.2006, s. 64.

² Kroatien indsendte en energieffektivitetshandlingsplan i april 2013, selv om landet ikke var forpligtet til dette i henhold til energitjenestedirektivet, da fristen for forpligtelsen lå før Kroatiens tiltrædelse af EU.

³ EUT L 52 af 21.2.2004, s. 50.

drift af kraftvarmeanlæg med henblik på at spare energi og bekæmpe klimaændringer. Kraftvarmedirektivet skal på kort sigt gøre det muligt at konsolidere eksisterende kraftvarmeanlæg og fremme nye anlæg og på længere sigt skabe de nødvendige rammer for højeffektiv kraftvarmeproduktion med henblik på at mindske emissionerne.

Medlemsstaterne skulle i henhold til artikel 10 i kraftvarmedirektivet offentliggøre en rapport med resultaterne af den analyse og de vurderinger, der var foretaget i forbindelse med oprindelsesgarantien, deres nationale potentiale for anvendelse af højeffektiv kraftvarmeproduktion og de gældende love og administrative bestemmelser vedrørende kraftvarmeproduktion.

Kommissionen skal i henhold til artikel 11 i kraftvarmedirektivet regelmæssigt aflægge en statusrapport om gennemførelsen af kraftvarmedirektivets mål. Denne rapport opfylder dette krav. Rapporten kommer senere end planlagt, da ikke alle medlemsstater havde indsendt deres rapporter i overensstemmelse med den frist, der var fastsat i kraftvarmedirektivet.

Det skal bemærkes, at energitjenestedirektivet og kraftvarmedirektivet vil blive næsten fuldstændigt ophævet med energieffektivitetsdirektivet (EED)⁴, som træder i kraft den 5. juni 2014. Pligten til at fastsætte et mål i henhold til artikel 4 i energitjenestedirektivet vil dog først blive ophævet den 1. januar 2017.

Denne rapport ledsages af et arbejdsdokument fra Kommissionens tjenestegrene (SWD(2013) 541 final, som indeholder detaljerede oplysninger om medlemsstaternes anvendelse af såvel energitjenestedirektivet som kraftvarmedirektivet og en vurdering af fremskridtet med hensyn til energieffektivitet i energiforsyningen og i slutanvendelserne. Der gives ligeledes en detaljeret analyse af de enkelte medlemsstaters energieffektivitetshandlingsplaner.

GENNEMFØRELSEN AF DIREKTIV 2006/32/EF OM ENERGIEFFEKTIVITET I SLUTANVENDELSERNE OG OM ENERGITJENESTER

Med energitjenestedirektivet forpligtedes medlemsstaterne til at indføre og sigte mod at opfylde et nationalt vejledende energisparemål for 2016 på mindst 9 % af det endelige energiforbrug⁵. Flere af direktivets bestemmelser er blevet erstattet af mere præcist detaljerede bestemmelser i EED. Kravene i forbindelse med målet på 9 % vil dog ikke blive ophævet før i 2017. Selv om beregningerne og metoderne er meget forskellige, bør energitjenestedirektivets mål ses som et skridt på vejen mod, at EU når sit mere ambitiøse mål om en reduktion af energiforbruget på 20 % i 2020.

Ifølge direktivet skal medlemsstaterne beskrive deres vigtigste vedtagne og planlagte energieffektivitetsforanstaltninger i deres energieffektivitetshandlingsplaner. Generelt var medlemsstaternes andet sæt energieffektivitetshandlingsplaner, som de indsendte i 2011-2012 i henhold til energitjenestedirektivet, af langt højere kvalitet end de første energieffektivitetshandlingsplaner, som blev indsendt i 2007-2008, for så vidt angår planernes omfang, beskrivelsesniveauet for de nationale politiske tiltag og inkluderingen af centrale

⁴ Direktiv 2012/27/EU om energieffektivitet, EUT L 315 af 14.11.2012, s. 1.

⁵ I direktivets bilag I specificeres det, at medlemsstaterne skal beregne deres mål på grundlag af deres gennemsnitlige årlige endelige indenlandske energiforbrug gennem de seneste fem år forud for direktivets gennemførelse.

sektorer. Dette afspejledes også i de energibesparelser, man forventede at opnå som følge af gennemførelsen af nye foranstaltninger i det andet sæt energieffektivitetshandlingsplaner.

Da fokus i energitjenestedirektivet ligger på energibesparelser i slutanvendelserne og energitjenester – og som beskrevet udelukker de fleste energieffektivitetsforanstaltninger på forsyningsiden og foranstaltninger til forbedring af energieffektiviteten hos deltagere i emissionshandelsordningen – indeholder mange af planerne i andet sæt energieffektivitetshandlingsplaner beskrivelser af gennemførte eller planlagte aktiviteter, som skal forbedre energieffektiviteten i energiforsyningen. Energieffektivitetshandlingsplanerne beskriver desuden en række energieffektivitetsforbedrende foranstaltninger, som rækker ud over energitjenesterne.

Bygninger udgør det største enkeltstående energisparepotentiale i EU, og det er et prioriteret mål for medlemsstaterne at opnå energieffektivitetsforbedringer i denne sektor. Næsten alle medlemsstater berettede i deres anden energieffektivitetshandlingsplan om foranstaltninger, som omfatter både nye og eksisterende bygninger og både beboelsesejendomme og ejendomme inden for servicesektoren⁶. De besparelser, der er opnået ved hjælp af bygningsregulativer og -aktioner, udgør en væsentlig del af de samlede nationale besparelser, og nogle omfatter også tidlige besparelser som følge af regler, der har været gennemført siden 1995. Ligesom i den første rapporteringsperiode står boligsektoren også centralt i andet sæt energieffektivitetshandlingsplaner, idet 17 medlemsstater rapporterer om omfattende bygningsrenoveringsprogrammer.

Nogle medlemsstater medregner i deres besparelser beregninger af effekterne af specifik EU-lovgivning om energieffektivitet såsom gennemførelsesforordninger vedrørende miljøvenligt design og energimærkning.

For så vidt angår finansieringen af energibesparende foranstaltninger, indberetter en række medlemsstater anvendelse af EU-midler samt indtægter fra salg af tildelte enheder (AAU'er) i henhold til Kyotoprotokollen⁷. Samtidig er indsatsen for i højere grad at inddrage den private sektor i finansieringen af energieffektivitetsforbedringer stigende i hele EU.

Antallet af lovende horisontale foranstaltninger er steget fra første til anden rapporteringsperiode. I tråd med dette udgør obligatoriske energibesparelser nu en central del af indsatsen for at fremme større energibesparelser. Ifølge indberetningerne er der i fem medlemsstater etableret ordninger for hvide attester⁸, som allerede er i anvendelse. To medlemsstater rapporterer i deres anden energieffektivitetshandlingsplan, at de er i færd med at indføre sådanne ordninger. Energitjenesteselskaber er fortsat et centralt område for finansieringen af energieffektivitet i EU. I overensstemmelse hermed oplyser en række medlemsstater, at de stiller standardkontrakter for energitjenester til rådighed, og at der indføres lovgivning eller fjernes retlige hindringer for at åbne energitjenester i den offentlige sektor for energitjenesteselskaber. Ligesom det kunne konstateres i den første rapporteringsperiode, indeholder mange af de foranstaltninger, der

⁶ Se afsnit 3.2 i det ledsagende arbejdsdokument fra Kommissionens tjenestegrene SWD (2013) 541 final vedrørende statusrapport om energieffektivitet i EU.

⁷ Se afsnit 4 i det ledsagende arbejdsdokument fra Kommissionens tjenestegrene SWD (2013) 541 final.

⁸ Dette er attester udstedt af uafhængige attesteringsorganer, der bekræfter markedsaktørernes påstande om de energibesparelser, der opnås ved energieffektiviseringsforanstaltninger (artikel 3, litra s), i energitjenestedirektivet).

vedrører energitjenesteselskaberne, imidlertid kun få oplysninger om de konkrete tiltag, der skal sættes i værk.

Medlemsstaternes samlede endelige energibesparelser for 2010 lå på ca. 59 mtoe (mio. ton olieækvivalenter). Dette tal ligger ca. 35 % over summen af de mellemliggende energisparemål, som de 27 medlemsstater havde sat i deres første energieffektivitetshandlingsplaner, der blev indsendt i 2008. De indberettede mellemliggende besparelsesniveauer går fra 1,8 % af referenceforbruget i Litauen til næsten 9 % i Tyskland og Sverige, hvor det vejledende mål i henhold til energitjenestedirektivet for 2016 faktisk er nået ved udgangen af den mellemliggende periode.

I 2016 forventes der samlede endelige energibesparelser på ca. 132 mtoe⁹, hvilket er en del over det vejledende 9 %-mål på ca. 89 mtoe. Spanien og Tyskland forventer de højeste besparelsesniveauer, mens fire medlemsstater angiver 2016-besparelser, som er mindre end 9 % af deres referenceenergiforbrug. Når man sammenligner medlemsstaternes besparelser, er det imidlertid vigtigt at tage højde for de metoder, der er anvendt til at beregne besparelserne, og ikke blot se på de indberettede og forventede besparelsesniveauer. Der er anvendt en række forskellige metoder til at opgøre besparelserne. Derfor kan tallene i tabel 1 nedenfor også kun anvendes som en grov indikator for EU's faktiske besparelser. De forskellige nationale metoder undersøges mere detaljeret i det ledsagende arbejdsdokument fra Kommissionens tjenestegrene.

Som det fremgår af ovenstående overblik over fremskridtet i energieffektiviteten i EU, er der sket flere positive udviklinger mellem første og anden rapporteringsrunde i henhold til energitjenestedirektivet. Kommissionens vejledning og skabelon er blevet anvendt i vidt omfang, hvilket har bidraget til den generelt forbedrede kvalitet af energieffektivitetshandlingsplanerne. En række medlemsstater kunne dog forbedre deres rapportering yderligere ved at oplyse flere detaljer om foranstaltninger og den konkrete gennemførelse af disse, samt ved at præcisere, hvilke metoder der er anvendt til at beregne energibesparelserne. Anden rapporteringsrunde indikerer, at der stadig er mulighed for at forbedre leveringen af oplysninger i energieffektivitetshandlingsplanerne for at vise, om og hvordan medlemsstaterne kan nå energisparemålene.

Tabel 1: Energieffektivitetshandlingsplanernes endelige energisparemål og prognoser for 2016 og indberettede besparelser for 2010

Medlemsstat	2010 – mål for endelige energibesparelser (<i>primær ækvivalent i kursiv</i>)		2010 – indberettede endelige energibesparelser (<i>primær ækvivalent i kursiv</i>)		2016 – prognosticerede endelige energibesparelser (<i>primær ækvivalent i kursiv</i>)	
	mtoe	% af referenceforbrug	mtoe	% af referenceforbrug	mtoe	% af referenceforbrug
Østrig	0,428	2,0 %	1,180	5,5 %	1,874	8,8 %
Belgien	0,789	3,0 %	1,301	4,9 %	2,985	11,4 %
Bulgarien ¹⁰	0,209	3,0 %	0,305	4,4 %	1,066	15,3 %

⁹ Se afsnit 4.9 og tabel 10 i det ledsagende arbejdsdokument fra Kommissionens tjenestegrene SWD (2013) 541 final.

¹⁰ 2016-tallene for Bulgarien repræsenterer de samlede bottom-up-besparelser anført i energieffektivitetshandlingsplanen.

	2010 – mål for endelige energibesparelser (primær ækvivalent i kursiv)		2010 – indberettede endelige energibesparelser (primær ækvivalent i kursiv)		2016 – prognosticerede endelige energibesparelser (primær ækvivalent i kursiv)	
Medlemsstat	mtoe	% af referenceforbrug	mtoe	% af referenceforbrug	mtoe	% af referenceforbrug
Cypern ¹¹	0,060	3,3 %	0,066	3,6 %	0,191	10,4 %
Tjekkiet ¹²	0,355	1,8 %	0,532	2,7 %	1,596	8,2 %
Danmark	0,449	3,0 %	0,664	4,4 %	1,285	8,6 %
Estland	0,061	2,3 %	0,079	3,0 %	0,213	8,1 %
Finland	0,507	3,0 %	1,040	6,1 %	2,123	12,5 %
Frankrig	5,000	3,8 %	5,159	3,9 %	18,000	13,5 %
Tyskland	12,181	6,1 %	17,937	9,0 %	33,868	17,1 %
Grækenland ¹³	0,439	2,8 %	0,794	5,1 %	1,415	9,0 %
Ungarn	0,152	1,0 %	0,293	1,9 %	1,371	9,0 %
Irland	0,559	4,5 %	0,523	4,2 %	1,576	12,6 %
Italien	3,066	2,7 %	4,102	3,6 %	10,880	9,6 %
Letland	0,006	0,2 %	0,294	8,8 %	0,299	9,0 %
Litauen	0,054	1,5 %	0,067	1,8 %	0,341	9,4 %
Luxembourg	0,045	2,7 %	0,128	7,6 %	0,238	14,1 %
Malta	0,011	3,0 %	0,014	3,8 %	0,033	9,0 %
Nederlandene	0,978	2,0 %	2,278	4,7 %	6,416	13,1 %
Polen	1,021	2,0 %	3,037	5,9 %	5,779	11,3 %
Portugal	0,344	1,9 %	0,662	3,6 %	2,240	12,2 %
Rumænien ¹⁴	0,940	3,0 %	2,222	7,1 %	2,800	9,0 %
Slovakiet	0,224	3,0 %	0,668	9,0 %	0,671	9,0 %
Slovenien	0,102	2,5 %	0,101	2,5 %	0,591	14,5 %
Spanien ¹⁵	2,179	3,0 %	4,720	6,5 %	13,126	18,1 %
Sverige	2,003	6,3 %	2,846	9,0 %	4,626	14,6 %
Det Forenede Kongerige	11,737	9,0 %	8,547	6,6 %	17,816	13,7 %

¹¹ Tallene for Cypern, Irland og Nederlandene er vist i primær energiækvivalent. Da energitjenestedirektivet ikke specifikt definerer "primære" eller "endelige" energibesparelser, har medlemsstaterne indsendt tal baseret på deres egne definitioner.

¹² Tjekkiet oplyser ikke klart de opnåede mellemliggende besparelser. 2010-tallet vist ovenfor er en tredjedel af det prognosticerede tal for 2016.

¹³ For at tage højde for indvirkningen fra recessionen har Grækenland tilpasset et meget højt mellemliggende besparelsestal ved hjælp af top-down-beregningsmetoder for at få en mere realistisk skala for, hvilke besparelser der sandsynligvis er opnået. 2010-tallet, som er vist her, repræsenterer den lave ende af skalaen. Der findes ikke nogen klar prognose for energibesparelserne i 2016. Det viste tal bygger på den antagelse, at det vejledende 9 %-mål er nået.

¹⁴ Der er ikke anført nogen besparelsesprognose for 2016 for Rumænien. Det viste 2016-tal repræsenterer det vejledende 9 %-mål i henhold til energitjenestedirektivet.

¹⁵ Beregningen af 9 %-målet for Spanien fremgår ikke klart af energieffektivitetshandlingsplanen.

Niveauerne for de generelle opnåede og prognosticerede besparelser i det andet sæt energieffektivitetshandlingsplaner er højere end andre indikatorer for forbedringsrater for energieffektivitet. I henhold til andet sæt energieffektivitetshandlingsplaner indberetter medlemsstater, som primært anvender top-down-indikatorer, en energieffektivitetsforbedring på 6,6 % for den mellemliggende treårsperiode (2007-2010) eller en gennemsnitlig årlig forbedring på over 2,1 % af referenceforbruget. Dette tal står i kontrast til den gennemsnitlige reduktion af den endelige energiintensitet på omkring 1,2 %, som blev registreret for årene 2000-2009 af Odysseus-projektet¹⁶. Den markante stigning i den årlige forbedringsrate, som fremgår af energieffektivitetshandlingsplanerne, kan ikke fuldt ud forklares med en stigning i den politiske aktivitet, men må også forklares med supplerende strukturelle og statistiske faktorer samt datainkonsistens og -overlap ved sammenfatningen af virkningerne af de forskellige nationale foranstaltninger.

Medlemsstater, som primært anvender bottom-up-metoder eller foranstaltningsspecifikke metoder til at beregne de indberettede besparelser, kan fremvise besparelser på 5,1 % af referenceenergiforbruget indtil 2010. Dette tal forekommer også højt i betragtning af, at bottom-up-tal til forskel fra top-down-metoder bør udelukke autonome besparelser, selv om de medregner visse tidlige besparelser. Der er også en vis risiko for dobbelttælling i tilfælde, hvor den samme sparede kWh kan have været udløst af flere forskellige politiske foranstaltninger.

¹⁶

EU-finansieret projekt vedrørende energieffektivitetsindikatorer (<http://www.odyssee-indicators.org/>), som anvender top-down-metoder svarende til de metoder, som mange medlemsstater har anvendt i andet sæt energieffektivitetshandlingsplaner.

Tabel 2: Overblik over foranstaltninger på udbudssiden, som er indeholdt i den anden energieffektivitetshandlingsplan¹⁷

Medlemsstat	Foranstaltninger, som vedrører eltransmission og distributionstab	Foranstaltninger, som fremmer højeffektiv kraftvarmeproduktion	Foranstaltninger, som prioriterer andre højeffektive produktionsanlæg, herunder vind, PV	Foranstaltninger, som fremmer fjernvarme eller forbedrer dens effektivitet	Foranstaltninger, som fremmer belastningsstyring	Foranstaltninger, som fremmer eller udvikler intelligente net	Foranstaltninger, som vedrører effektiv levering af olie og gas	Frivillige aftaler, som fremmer besparelser på udbudssiden	Foranstaltninger, som sigter mod at fremme konkurrencen mellem leverandører
AT		X		X					
BE		X ¹⁸							
BG	X	X		X		X			
CY	X	X	X						
CZ		X	X	X					
DK	X			X ¹⁹			X	X	
EE	X	X		X			X		X
FI								X	
FR						X			
DE		X ²⁰							X
GR	X	X	X	X					
HU				X					
IE	X		X		X	X		X	X
IT	X	X	X			X			
LT	X	X	X	X		X	X		
LV		X							
LU		X							
MT	X	X				X			
NL		X							
PL	X			X		X			
PT		X							
RO									
SK		X							
SI		X	X	X		X		X	
ES		X	X						
SE				X		X			
UK						X			

¹⁷ Tabellen er kun beskrivende og skal vise, at medlemsstaterne har anvendt forskellige typer af foranstaltninger i deres anden energieffektivitetshandlingsplan. Antallet af krydser er ikke knyttet til fuldstændigheden eller kvaliteten af foranstaltningerne i den anden energieffektivitetshandlingsplan.

¹⁸ Særskilte foranstaltninger for regionerne Vallonien, Flandern og Bruxelles.

¹⁹ Foranstaltning eller strategi nævnt, men uden nærmere oplysninger.

²⁰ De kraftvarmeforanstaltninger, der er beskrevet i energieffektivitetshandlingsplanen, fokuserer primært på slutanvendelse eller mikrokraftvarmeanlæg.

GENNEMFØRELSE AF DIREKTIV 2004/8/EF OM FREMME AF KRAFTVARMEPRODUKTION

Højeffektiv kraftvarmeproduktion (defineret som samtidig produktion af termisk energi og elektrisk og/eller mekanisk energi i en og samme proces) har et betydeligt potentiale, når det gælder energibesparelser, men det er i vidt omfang uudnyttet i EU. Formålet med kraftvarmedirektivet er derfor at etablere en gennemsigtig fælles ramme for at fremme og lette opførelsen af kraftvarmeanlæg. På kort sigt bør direktivet gøre det muligt at konsolidere eksisterende kraftvarmeanlæg og fremme nye anlæg. På mellemlang til lang sigt bør direktivet skabe den nødvendige ramme for højeffektiv kraftvarmeproduktion med henblik på at nedsætte emissionen af CO₂ og andre stoffer og bidrage til en bæredygtig udvikling.

I henhold til kraftvarmedirektivet skulle medlemsstaterne analysere deres nationale potentiale for højeffektiv kraftvarmeproduktion, vurdere hindringer og administrative rammer og vurdere oprindelsesgarantisystemets pålidelighed (artikel 10, stk. 1, i kraftvarmedirektivet). Hvert fjerde år, første gang den 21. februar 2007, skulle medlemsstaterne vurdere, hvor meget de havde øget andelen af højeffektiv kraftvarmeproduktion i energiforsyningen. Medlemsstaterne skulle fremlægge den anden nationale statusrapport senest den 11. oktober 2011, og Kommissionen skal evaluere anvendelsen af kraftvarmedirektivet på grundlag af disse rapporter. Alle medlemsstater har opfyldt forpligtelsen til at analysere deres nationale potentiale for kraftvarmeproduktion og hindringerne for at udnytte dette potentiale og forpligtelsen til at evaluere deres administrative rammer, herunder oprindelsesgarantisystemerne. Ligeledes har alle medlemsstater indsendt første og anden statusrapport som krævet i henhold til kraftvarmedirektivet, om end med visse forsinkelser. For at lette indberetningen og skaffe sammenlignelige oplysninger til brug for evalueringen udsendte Kommissionen ikke-obligatoriske skabeloner og spørgeskemaer til medlemsstaterne, men ikke alle medlemsstater har anvendt disse spørgeskemaer eller skabeloner eller udfyldt dem fuldstændigt. Dette har ført til afvigelser i kvalitet, fuldstændighed og metode. Derfor kan oplysningerne i de nationale rapporter vedrørende fremskridtet med hensyn til at øge andelen af højeffektiv kraftvarmeproduktion i mange tilfælde ikke sammenlignes, og detaljeringsgraden og fuldstændigheden varierer. Dette gælder også for de nationale analyser af potentialet.

Selv om kraftvarmedirektivet er blevet omsat til national lovgivning, var oprindelsesgarantisystemet eller beregningsmetoderne for mængden af elektricitet fra højeffektiv kraftvarmeproduktion i nogle medlemsstater endnu ikke fuldt operationelt i 2010, eller kun lidt anvendt i praksis. Nationale regler for netsystemet med hensyn til tilslutning og adgang til nettet for højeffektiv kraftvarmeproduktion er blevet gennemført på forskellige måder, og der er store forskelle. Selv om der er sket fremskridt med hensyn til at gøre netreglerne objektive og gennemsigtige, er vilkårene for tilslutningsplanlægningen og afregningen fortsat komplicerede og byrdefulde i mange tilfælde, især for decentrale kraftvarmeanheder.

Medlemsstaterne skulle også vurdere hindringer for kraftvarmeproduktion. Medlemsstaterne udpegede brændstofpriser, efterspørgslen efter varme og køling, lovgivningens kompleksitet, manglende fremme og reglerne for adgang til elektricitetsnettene som de mest almindelige hindringer for kraftvarmeproduktion. Andre vigtige hindringer var økonomisk risiko, usikkerheder i forbindelse med emissionshandelssystemet, manglende infrastruktur (varme) og finansielle ressourcer, manglende kendskab og visse teknologiers umodenhed.

I den anden statusrapport oplyste de fleste medlemsstater om deres støtteordninger for kraftvarmeproduktionen, selv om disse oplysninger ikke var juridisk påkrævet. Den hyppigste støtteform i rapporteringsperioden (frem til 2010) var takster for levering, prispræmier eller en garanteret købspris, som blev anvendt i 17 medlemsstater. Disse prisstøttemekanismer blev i 15 medlemsstater koblet med kapitaltilskud. I mange medlemsstater anvendte man også fritagelser fra energi- og erhvervsskatter samt fremrykkede skattefradrag. Nogle medlemsstater kombinerede flere støttemekanismer, f.eks. attester koblet med kvotesystemer (fire medlemsstater). Der var store forskelle i de nationale støtteordningers anvendelsesområde, betingelser og varighed. Støtteordningerne var ofte rettet mod et specifikt segment af kraftvarmeproduktionen, f.eks. udvalgt efter brændstof, såsom biomasse, eller kapacitet, f.eks. under 10 MW²¹.

Der er kun sket et begrænset fremskridt i andelen af højeffektiv kraftvarmeproduktion, siden kraftvarmedirektivet trådte i kraft i 2004. Kraftvarmeandelen af bruttoelektricitetsproduktionen i EU-27 steg fra 10,5 % i 2004 til 11,2 % i 2011. Regnet i absolutte tal er elproduktionen fra kraftvarmeproduktion steget med 38 TWh²²: fra 337 TWh i 2004 til 375 TWh i 2011.

På grundlag af de nationale rapporter, der er indsendt i henhold til artikel 10 i kraftvarmedirektivet, og som afspejler situationen frem til 2010 med fokus på perioden fra 2008 og frem, viser den generelle udvikling i elektricitetsproduktionen fra højeffektiv kraftvarmeproduktion et meget varieret billede i de forskellige medlemsstater.

I 2009 var der et let fald i den samlede produktion fra kraftvarme, navnlig inden for industrien, som sandsynligvis skyldtes den økonomiske recession, og som blev fulgt af et opsving i 2010. Fra 2008 til 2009 er elkapaciteten steget, men elproduktionen er faldet, hvilket viser en underudnyttelse af kapaciteten. Varmeproduktionen fra kraftvarmeproduktion er stabiliseret uden registreret fald, og generelt har der været en stabil vækst siden 2004. Der kan noteres en moderat stigning, som primært skyldes væksten i fjernvarme inden for den private og kommercielle sektor samt servicesektoren.

Kraftvarmeandelen af (termisk) varmeproduktion varierer fra over 30 % i Sverige (40 %), Bulgarien (33 %), Tjekkiet (33 %) og Estland (31 %) til under 1 % i Grækenland, Malta og Cypern. I samme periode er der sket en støt stigning i anvendelsen af naturgas fra 39 % til 48 % som brændstof til kraftvarmeproduktion, mens kul og brunkul har vist en faldende tendens fra 35 % til 21 %. Biomasse og biogas viser generelt en stigende tendens fra 9 % i 2005 til 15 % i 2010. Den mest almindelige teknologi er fortsat dampmaskiner med kondensation og dampudtag, men denne er faldet støt fra 40 % i 2005 til 36 % i 2010, mens andelen af combined cycle-gasturbiner er voksende (fra 23 % i 2005 til 29 % i 2010). Samlet kan det konstateres, at selv om andelen af højeffektiv kraftvarmeproduktion på elektricitetsmarkedet er steget, har fremskridtet været begrænset, idet man kun har nået 12 % af elproduktionen i stedet for det økonomiske potentiale på 21 %, som medlemsstaterne havde identificeret i deres analyse af de nationale potentialer²³.

²¹ Megawatt.

²² Terawatttimer.

²³ Bilag X til konsekvensanalysen til energieffektivitetsdirektivet (SEC(2011) 779 final).

KONKLUSION

I praksis har gennemførelsen af energitjenestedirektivet først og fremmest ført til foranstaltninger rettet mod slutanvendelsen af energi, f.eks. programmer for istandsættelse og renovering af bygninger. Medlemsstaternes energieffektivitetshandlingsplaner viser, at der er opnået høje niveauer for endelige energibesparelser frem til 2010, og at de fleste medlemsstater uden besvær vil kunne nå højere end det vejledende mål på 9 % i 2016. Dette er opmuntrende og viser, at medlemsstaternes engagement betaler sig i form af energibesparelser. Det opnåede fremskridt bør fastholdes med henblik på at nå EU's ambitiøse 2020-mål om energibesparelser på 20 % og den konkrete gennemførelse af energieffektivitetsdirektivet, som er et centralt instrument til at nå dette mål.

Hvad angår kraftvarmedirektivet, viser den generelle udvikling i elproduktionen fra højeffektiv kraftvarmeproduktion en moderat stigning, som primært skyldes stigningen i fjernvarme inden for bolig-, handels- og servicesektoren. Der er sket en støt stigning i varmeproduktionen fra kraftvarmeproduktion siden 2004.

Det anses ikke for hensigtsmæssigt at stille forslag om supplerende foranstaltninger eller ændringer af hverken energitjenestedirektivet eller kraftvarmedirektivet på nuværende tidspunkt. Dette skyldes, at begge direktiver vil blive ophævet og er blevet erstattet af energieffektivitetsdirektivet, som har overtaget deres bestemmelser og styrket de forpligtelser, der pålægges medlemsstaterne.